

13.03.2017

Kj/3

§ 255

Vastaus valtiovarainministeriölle Tulevaisuuden kunta -parlamentarisen työryhmän väliraportista

HEL 2017-001603 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valtiovarainministeriölle seuraavan vastauksen:

Taustatiedot

1. Organisaatio

Helsingin kaupunki

2. Kuntakokoluokka

Yli 100 000 asukasta

3. Miten kyselyn vastaus on valmisteltu kunnassanne?

Vastaus on koostettu kaupunginkanslian osastojen ja tietokeskuksen asiantuntijoiden yhteistyönä ja käsitelty kaupunginhallituksessa.

4. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Marko Karvinen

Strategiapäällikkö

Tulevaisuuden kuntiin vaikuttavat muutosvoimat

Parlamentaarinen työryhmä määritteli väliraportissaan keskeiset kuntiin ja niiden tulevaisuuteen vaikuttavat muutosvoimat.

5. Näkemyksenne ja kommenttinne väliraportissa esitetyistä, kuntiin vaikuttavista muutosvoimista

Muutosvoimien vaikutukset kohdentuvat erilaisiin kuntiin eri tavoin. Vaikutukset voivat riippua yhtäältä kunnan ominaisuuksista kuten kunnan koosta ja sijainnista ja toisaalta kunnan omista toimenpiteistä, kuten kyvystä verkottua ja toimia kansainvälisesti. Helsingin näkökulmasta erityisen keskeisessä asemassa olevia muutosvoimia ovat kaupungistuminen, kansainvälinen kilpailu, maankäyttö, väestönkasvu, väestörakenteen monipuolistuminen, maahanmuuttajien kasvava osuus, asukkaiden hyvinvointierot ja mahdolliset segregatiovaikutukset sekä kaupunkilaisten uudet osallisuuden muodot.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kuntakenttä koostuu hyvin erilaisista toimijoista ja toimintamahdollisuuksista. Suomessa kaupungistuminen on yhä alle eurooppalaista tasoa ja on nähtävissä, että kaupungistuminen jatkuu ja erityisesti suuret kaupungit ovat tässä tilanteessa vetovoimaisia. Helsingin – ja Helsingin seudun – kasvu jatkuu ja tähän myös varaudutaan. Väestöennusteen mukaan Helsingin väkiluku saavuttaa 650 000 asukkaan rajapyykin vuonna 2020 ja 700 000 asukkaan raja ylittyy vuonna 2028.

Tulevaisuudessa kaupungistuminen ja urbanisaation kehitys tarkoittaa, että metropolialueiden ja kasvukaupunkien rooli korostuu entisestään ja pienemmät keskukset sekä maaseutu hiipuvat niin väestön kuin mahdollisuuksien osalta. Vaikka digitalisaatio mahdollistaa etätöiden ja työskentelyn lähes missä ja milloin vain, niin siitä huolimatta tulevaisuudessa, kun yhden hengen taloudet yhä yleistyvät, ihmiset muuttavat kaupunkiin ja keskittymiin. Urbanisaation kehitys jakaa tulevaisuudessa helposti kunnat voittajiin ja häviäjiin.

Helsinki ei käy niinkään kilpailua asukkaista tai yrityksistä maan muiden kuntien kanssa, vaan maan pääkaupunki joutuu asemoimaan itsensä osana kansainvälistä kaupunkien välistä kilpailua. Tämä näkökulma on tärkeä tarkasteltaessa Helsingin asemaa koko maan talouden moottorina.

Suomalaisten kuntien keskimääräinen koko vuonna 2015 oli 17 310 asukasta. Tilannetta paremmin kuvaava mediaanikoko oli puolestaan 6 068 asukasta. Joka toisessa kunnassa on alle 6 000 asukasta. Kuntakenttä jakautuu hyvin erilaisiin toimijoihin, ja tämä tulee ottaa huomioon. Vuonna 2015 Helsingissä oli 628 208 asukasta, joten se oli 104 kertaa suurempi kuin suomalainen mediaanikunta. Helsingin toimintaympäristö ja toisaalta toimintamahdollisuudet poikkeavat monin tavoin muusta kuntakentästä.

Kaupunkirakenteen kehitys on tärkeää tiivistyvässä kaupungissa. Keskeisiä ratkaistavia asioita ovat mm. miten turvataan ympäristöystävällisempi liikkuminen, miten työpaikat sijoittuvat tulevaisuudessa, miten kaupunkiympäristö kehittyy (ekosysteemipalvelut) ja millaisia logistisia ratkaisuja kaupunkirakenteen kehitykseen liittyy.

Maahanmuuttajaväestö asettaa Helsingille erityisiä tarpeita, joka vaikuttaa laajasti palvelutuotantoon. Helsingissä on tällä hetkellä noin 85 000 vieraskieliseen väestöön kuuluvaa ja tämän määrän ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2030 mennessä. Vieraskielisten osuus on nyt 14 prosenttia, vuonna 2030 jo 23 prosenttia. Kasvavan maahanmuuttajataustaisen väestön kotouttamiseen ja kotoutumiseen liittyvät haasteet korostuvat Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla. Erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten (ns. maahanmuuton toisen suku-

polven) yhteiskunnallisen aseman kehitys ja tarve tämän seurannalle korostuvat jatkossa. Lisäksi on varauduttava jatkossakin turvapaikanhakijoiden määrien äkillisiin muutoksiin. Kriisien aiheuttamat paineet eivät ole tästä näkökulmasta kadonneet.

Helsinki joutuu kiinnittämään huomiota myös väestöryhmien välisten hyvinvointierojen kasvuun, millä on suuri merkitys koko kaupungin kannalta. Tähän liittyen segregaaation torjunta nousee keskeiseksi tekijäksi kaupunkikehityksessä. Näin ollen maankäyttö- ja asuntopolitiikka sekä erilaiset koulutus-, työllisyys-, vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelujen kohdennetut toimet ovat oleellisia tekijöitä Helsinkiä arvioitaessa.

Myös väestön ikärakenteen muutokset vaikuttavat Helsingissä. Ikääntyvän väestön määrä kasvaa sekin ja hyvin erilaiset palvelutarpeet sen myötä. Ns. go-go vaiheessa olevien eläkeikäisten määrä kasvaa, mutta tarpeet eroavat ns. slow-go ja no-go –väestöön verrattuna. Kunnan näkökulmasta huoltosuhteen kehitys on hieman toinen kuin kansantalouden näkökulmasta. Eläkeläisten kasvava joukko osallistuu kunnallisveron maksuun, mutta käyttää erityisesti maakunnan rahoittamia ja tarjoamia palveluja.

Digitalisaation mahdollistamat uudet osallistumisen muodot korostuvat jatkossa ja haastavat kaupungin nykyisiä toimintatapoja. Kuinka hyödyntää asukkaiden osaamis pohjaa, pitää kansalaiset ja kuntalaiset osallisina ja sallia asukkaiden omaehtoinen toiminta kaupungin ja kaupunkilaisten hyväksi? Osallistumisen eriarvoisuus ja digitaalinen syrjäytyminen on oma haasteensa. Teknologioiden ja datan saatavuuden radikaali lisääntyminen sekä samalla yhteiskuntien riippuvuus- ja haavoittuvuusuhat ovat ilmiö, joka muuttaa eri toimijoiden käyttäytymistä kansainvälisesti, eri yhteiskunnissa ja ihmisten arjessa. Digitalisaation myötä myös odotukset julkisten toimijoiden roolista ja palveluista muuttuvat nopeasti.

Väliraportissa esitetyistä muista kuntiin vaikuttavista muutosvoimista globalisaation vaikutus elinkeinorakenteen kehitykseen, kansallisiin talouksiin ja myös kansalliseen politiikkaan on erittäin merkittävä. Kuntiin vaikutukset kohdistuvat välillisesti. Työelämän, työnteon tapojen ja työn muuttuminen on nähtävä uhkan sijasta uusina mahdollisuuksina.

Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot

Parlamentaarisen työryhmän väliraportissa esitetään neljä vaihtoehtoista tulevaisuuden kunnan skenaariota ja näille visiot.

6. Näkemyksenne ja kommenttinne väliraportissa esitetyistä tulevaisuuden kunnan skenaarioista ja visioista

Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot on ansiokkaasti ja ammattitaitoisesti tuotettu skenaariaselvitys kuntien toimintaympäristön lähitulevaisuuden suuntaviivoista ja mahdollisuuksista. Skenaarioiden rakentamiseen ja jäsentämiseen valitut pääulottuvuudet, kuntien uudistumiskyky ja megamuutosten hyödyntäminen ovat vahvasti arvolatautuneita ja sisältävät itsessään tahtotilan ilmauksen. Tämän takia väliraportissa esitetyt skenaariot ja visiot muistuttavat enemmän ulkopuolisen arvioijan näkemystä kunnan tilasta kuin kunnan valittavissa olevia vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia.

Skenaarioiden kytkeminen pelkästään tahtotiloihin on yksinkertaistus. Ulkoisilla tekijöillä ja muutoksilla on huomattavan suuri merkitys siihen, millainen tulevaisuuskuva kunnilla on edessään. Kuntien tulisi varautua sopeutumaan erityisesti sellaisiin skenaarioihin, jotka eivät ole kuntien tavoiteltavissa tai valittavissa. Näistä aiheutuvat uhat ja mahdollisuudet eivät jakaudu kunnille tasaisesti. Myöskään loikka visiosta toiseen ei ole pääsääntöisesti mahdollista, vaan visio joudutaan rakentamaan olemassa olevaan todellisuuteen kytkeytyväksi.

7. Näkemyksenne siitä, mitkä ovat eri skenaarioiden vaikutukset oman kuntaryhmänne/ edustamanne tahon näkökulmasta

Helsingin strategiset valinnat ja ratkaisut tähtäävät systemaattisesti Innostavan elinvoimakunnan tulevaisuuskuvaan. Kaupungin uudistumiskyky ja valmiudet uudistusten onnistuneeseen toimeenpanoon ovat hyvät. Toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia hyödynnetään aktiivisesti uudistaessaan kaupungin roolia, tehtäviä ja toimintatapoja.

Raportissa esitellyt muut skenaariot, Ratkaisut etsivä kunta, Laiska kunta ja Lannistunut kunta jäävät etäisiksi eivätkä vastaa Helsingin toimintaa ohjaavia arvoja ja visiota.

Näkemykset sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista kuntiin

Kunnan elinvoima-, sivistys- ja hyvinvointirooli korostuvat maakuntien perustamisen myötä. Myös elinympäristörooli, kehittäjä- ja kumppanuusrooli sekä osallisuus- ja yhteisörooli vahvistuvat.

Mitkä kunnan tehtävistä ovat mielestänne oleellisia näiden roolien toteuttamisen näkökulmasta?

Elinvoima

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajat ovat jättäneet 20.1.2017 esityksen kasvupalvelujen järjestämistä koskevaksi pääkaupunkiseudun erilliratkaisuksi. Esityksen mukaan kasvupalveluiden järjestämisvastuu ja mahdollisesti osa aluekehittämisen tehtävien järjestämisvastuusta siir-

rettäisiin perustettavalle pääkaupunkiseudun kasvupalvelukuntayhtymälle. Perustelut on esitetty kaupunginjohtajien esityksessä ja pääkaupunkiseudun kasvupalveluryhmän raportissa 16.1.2017. Kaupunginhallitus päätti osaltaan asiasta 30.1.2017 (§ 79).

Erilliskorjauksen myötä pääkaupunkiseudun kuntien tehtävissä korostuu kasvupalvelujen ja vetovoimapalvelujen välinen koordinaatio. Kasvupalvelukuntayhtymän ja kaupunkiympäristön toimialan välinen yhteistyö on erittäin tärkeää.

Sivistysrooli

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä Helsingin sivistysrooli korostuu. Oleellimmat tehtävät roolin toteuttamisessa ovat koulutus, vapaa sivistystyö ja kasvatus. Näitä täydentävät kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan palvelut.

Hyvinvointirooli

Kuntien hyvinvointirooli muuttuu sote- ja maakuntauudistuksen myötä perusteellisesti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sisältöä kunnan toimintana ei ole määritelty, joten se on täsmennettävä. Kyseessä ei voi olla vain yleisen hyvän hoitaminen, johon kunnan keinot ja välineet ovat vähäiset.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kytkeytyminen eri toimintoihin niin kunnan sisällä kuin maakunnan ja muiden toimijoiden suuntaan täsmenyy sen sisällön määrittelyn myötä. Kaikille kytkennöille on luotavat toimivat yhdyspinnat.

Elinympäristörooli

Kunnan tehtävänä on vastata maankäytöstä omalla alueellaan. Terveellisen ja turvallisen elinympäristön turvaaminen tiivistyvässä kaupunkirakenteessa korostuu Helsingissä. Helsinki korostaa strategisessa suunnittelussa ja kaavoituksessa ilmastonmuutoksen torjumista. Ilmanlaadusta huolehtiminen on erityinen painopiste ja kaupungilla on ajantasaiset Euroopan unionin edellyttämät suunnitelmat. Helsingin metropolialueen elinympäristön kehittämiseksi tehdään seudullista yhteistyötä maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa seudun kuntien ja valtion kanssa (MAL 2019 –prosessi). Tavoitteena on tiivistyvä yhdyskuntarakenteen ja tehtyjen liikenneinvestointien täysimääräinen hyödyntäminen.

Kehittäjä- ja kumppanuusrooli

Kunnan kehittäjäroolin toteuttamisessa korostuu erityisesti kunnan oma toiminnan suunnittelu ja ennakointi sekä näitä tukeva tutkimustoiminta.

Yhteistyö yliopiston ja alueen korkeakoulujen kanssa on myös keskeistä. Kumppanuusroolin kannalta merkittävässä asemassa on vapaan kansalaistoiminnan tukeminen ja avustaminen.

Osallisuus- ja yhteisörooli

Helsinki uudistaa johtamisjärjestelmän ottamalla 1.6.2017 alkavalla valtuustokaudella käyttöön pormestarimallin. Helsingin johtamisjärjestelmää uudistettaessa on työstetty uuteen toimialalautakuntarakenteeseen kytkeytyvää osallisuus- ja vuorovaikutusmallia. Asiaa valmistellut työryhmä on pohtinut osallisuusroolin muotoutumista eri tilanteissa. Esimerkiksi palvelun lakisääteisyys tai vapaaehtoisuus, sen ajallinen kesto (lyhyt tai pitkä) sekä se, onko osallistuja kuntalainen, yhteisö, palvelun käyttäjä tai muualla asuva johtavat hyvin erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Eri toimialoilla ja tehtävissä perusasiat vaihtuvat, ja se vaikuttaa toimialan sisäisiin osallisuusratkaisuihin. Tulevaisuuden kunnassa voidaan olettaa asukkaiden ja yhteisöjen verkottuvan paikallisesti nykyistä tiiviimmin, mahdollisesti sekä kunnan että maakunnan toimijoiden kumppaneina. Paikallinen palveluiden ja toiminnan kokonaisvaltainen tarkastelu yhdessä kansalaisten kanssa ei onnistu ilman joustavuutta toimialojen välisessä vastuunjaossa ja resurssien käytössä.

Osallisuus voi nostaa esiin uudenlaisia palvelutarpeita ja tarjota samalla ratkaisun niiden tarjoamiseen: asukkaat tuottavat palvelua itselleen ja toisilleen, kun se organisoidaan.

Yhteisöroolissa painottuu jatkossakin paikallisen yhteisöllisyyden ja kaupunginosien elinvoimaisuuden edistäminen, tapahtumat, sekä yhteisöllisyyttä lisäävän kaupunkikulttuurin vahvistaminen.

9 a. Näkemyksenne siitä, miten sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa oman kuntasi/edustamanne tahon rooliin?

Helsingin kaupungin taloudenpidon näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeätä, ettei sote- ja maakuntauudistuksella heikennetä kaupungin palvelujen rahoitusedellytyksiä. Uudistuksen nojalla ei pidä järkyttää kaupunkien rahoituksellisesta tasapainoa. Kaupungeilla pitää säilyä itsenäisen rahoituspolitiikan välineet ja liikkumavara.

9 b. Näkemyksenne siitä, miten sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa oman kuntasi/edustamanne tahon tehtäviin?

Kunnan tehtävät vähenevät uudistuksen vaikutuksesta huomattavasti, kun maakuntaan siirtyy noin puolet kaupungin nykyisestä henkilöstöstä. Tukipalvelutehtävien jakaminen maakuntaan siirtyviin ja kuntaan jääviin

tehtäviin aiheuttaa uudelleenjärjestelytarpeita kuntaan jäävän henkilöstön työtehtävissä.

9 c. Näkemyksenne siitä, miten sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa oman kuntasi/edustamanne tahon toimintatapoihin?

Maakunnan siirtyessä omaksi hallinnokseen kuntien välinen yhteistyö ja mahdollinen yhteinen edunvalvonta voivat tarvita uusia yhteistyömuotoja. Osin tämä riippuu maakuntahallinnolle määriteltävistä tehtävistä.

Konsernijohtamisen sekä konserni- ja omistajaohjauksen merkitys tulee kasvamaan edelleen. Tätä on käsitelty vähän asiantuntijaryhmän muistiossa sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista.

Näkemykset reformin jatkovalmistelusta ja tarvittavista toimenpiteistä

Parlamentaarisen työryhmän tulee kartoittaa tarvittavat lainsäädäntömuutokset muun muassa kuntalain osalta sekä pitkän aikavälin kuntopolitiikan muutostarpeet.

10 a. Jotta kunnat voivat uudistaa omaa rooliaan, millaisia muutoksia mielestänne tulisi toteuttaa kuntalain osalta?

Tulevaisuudessa korostetaan digitalisaation merkitystä ja kuntien tarvetta entistä enemmän itse tunnistaa ja muotoilla asiansa. Tämä tulisi mahdollistaa kuntalaissa ja kuntien tulisi voida itse päättää hallintonsa ja hallintomenettelynsä rakenteista. Menettelysääntöjä tulisi ajantasaisistaa digitalisoinnin osalta.

Lisäksi sopimus- ja konserninäkökulma korostuu entisestään. Nykyisessä kuntalaissa puhutaan kunnan toiminnasta, joka pitää sisällään paitsi konsernin ohjaamisen myös esimerkiksi ostopalvelu- ym. kumppanien sopimusohjaamisen. Tämä kokonaisuus on haastava hallita ja johtaa. Kyse ei kaupungin näkökulmasta ole niinkään lainsäädännön muutostarpeista, vaan enemmän siitä, että nykyisen lainsäädännön puitteissa rakennetaan sellaiset toimintatavat ja -mallit, joiden avulla konsernia ja sen toimintaa pystytään johtamaan tehokkaasti ja tuloksellisesti.

Kuntalaki sääntelee hallituksen jäsenten valinta tytäryhteisöihin ja edellyttää riittävää asiantuntemusta valittavalta hallitukselta. Tämän vaatimuksen toteutumista on haastava varmistaa, vaikka hallituksen jäsenten nimeäminen on omistajan tärkein tehtävä.

10 b. Jotta kunnat voivat uudistaa omaa rooliaan, millaisia muutoksia mielestänne tulisi toteuttaa muun kuntia koskevan lainsäädännön osalta?

Kuntien tehtävien muuttuessa muuta lainsäädäntöä tulisi yhdenmukaistaa, jotta epäselvyyksiä ja päällekkäisyyksiä (mm. muutoksenhakusiat) voidaan purkaa mahdollisimman hyvin.

Uuden hankintalain sidosyksikkösääntely on kaupunkikonsernin toiminnan järjestämisen ja tehokkuuden näkökulmasta epätarkoituksenmukaisen tiukka.

10 c. Jotta kunnat voivat uudistaa omaa rooliaan, millaisia muutoksia mielestänne tulisi toteuttaa kuntapolitiikan osalta?

Suurten kaupunkien asema ja kumppanuus valtion kanssa metropolipolitiikassa, kaupunkipolitiikassa ja EU-yhteistyössä on tärkeää ja siitä tulee huolehtia myös tulevassa julkisen hallinnon rakenteessa. Pääkaupunkiseudun ja kaupunkikeskusten vahvuuksia menestymisessä tulee parantaa edelleen.

Maakuntauudistuksessa suurten kaupunkien ja niiden kaupunkiseutujen rooli elinvoiman, talouskasvun ja työllisyyden vetureina on sivuutettu. Kaupungit, joissa on näihin rooleihin liittyvien tehtävien osaaminen ja työkalut sekä resurssit vastata näistä tehtävistä, ja jotka ovat näitä tehtäviä hoitaneet, ovat aluekehityksessä strategeja ja toimeenpanevia voimia. Pääkaupunkiseudulla kasvupalvelujen erillisratkaisulla ehdotettu seudullinen kuntayhtymä, seudullinen liikenne sekä seudulliset ympäristöpalvelut muodostavat hyvät puitteet kaupunkikehitykseen liittyvien tehtävien menestyksekkäälle hoitamiselle.

Maakuntauudistuksen vaikutus kaavoitusjärjestelmään tulisi selkeyttää. Maakuntakaavaa koskevaa lainsäädäntöä on uudistettava.

Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

”Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030” raportti nostaa hyvin esiin kunnan passiivisuudesta aiheutuvia uhkakuvia. Menestyjäkuntien vahvuuksien parantamiseen ja taantuvan kuntakentän ongelmien ratkaisuun siinä esitetyt skenaariot ja visiot eivät tuo apua. Raportissa ei kerrota mitä kunnan visioloikka tavoiteltavaan skenaarioon ja Yhdessä menestymisen visioon edellyttää ja keneltä? Mitkä ovat eri toimijoiden roolit, tehtävät ja vastuut vision muuttamisessa? Raportti ei tavoita eikä tunnista kuntien ja kaupunkien tai kaupunkiseutujen erilaisuutta, eikä kannusta näiden eroavuuksien hyödyntämiseen.

Raportin skenaariot ja visiot eivät myöskään tarjoa selkeää pohjaa lainsäädäntötyölle, jossa tulisi määritellä kunnille uusi rooli ja tehtävät sekä asema suhteessa aluehallintoon ja uudistaa peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmä.

Esittelijä

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

13.03.2017

Kj/3

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Saatekirje Följebrev 8.2.2017
- 2 Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030, väliraportti
- 3 Tulevaisuuden kunta – asiantuntijaryhmän muistio sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista kuntiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 8.2.2017 kunnilta, puolueilta, ministeriöiltä ja muilta jakelussa mainituilta tahoilta näkemyksiä ja kommentteja Tulevaisuuden kunta –reformin parlamentaarisen työryhmän väliraportista sekä parlamentaarisen työryhmän tukena toimivan asiantuntijaryhmän muistiosta reformin jatkovalmistelua varten. Vastaukset on pyydetty 22.3.2017 mennessä. Kyseessä ei ole virallinen lausuntopyyntö, mutta kunta- ja uudistusministeri toivoo saatekirjeessään, että mahdollisuuksien mukaan kunnanhallitus ja viranhaltijajohto valmistelisivat vastauksen yhteistyössä.

Tulevaisuuden kunta on yksi pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman reformeista. Sen tavoitteena on määrittää kuntien roolia, asemaa ja tehtäviä sekä suhdetta vuoden 2019 alussa perustettaviin maakuntiin ja määritellä visio tulevaisuuden kunnasta vuonna 2030. Tehtä-

vää varten asetettiin joulukuussa 2015 parlamentaarinen työryhmä, jonka tukena toimii eri ministeriöiden virkamiehistä ja Suomen Kuntaliiton edustajista koostuva asiantuntijaryhmä.

Aluehallintouudistuksen ohella myös monet muut kuntien toimintaympäristössä tapahtuvat suuret muutokset haastavat kunnat ja julkisen hallinnon uudistumaan ja uudistamaan toimintatapojaan. Tulevaisuuden kunta –reformissa on analysoitu muutosten vaikutuksia kuntiin niin lyhyellä kuin pidemmällä aikavälillä.

Parlamentaarisen työryhmän tulevaisuuden ennakkointiprosessin tulokset on esitelty työryhmän väliraportissa. Raportin tarkoituksena on kannustaa kuntia oman roolinsa ja tulevaisuutensa ennakkointiin ja arviointiin sekä antaa kunnille työkaluja strategisten valintojen tekemiseen. Väliraportti sisältää kuvaukset keskeisistä kuntien toimintaan, tehtäviin ja rooliin vaikuttavista muutoksista, parlamentaarisen työryhmän laatimat skenaariot ja niiden vaikutukset erilaisissa toimintaympäristöissä toimivien kuntien näkökulmasta sekä eri skenaarioiden visiot. Asiantuntijaryhmän muistiossa on tarkasteltu sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia kuntiin.

Kyselyyn vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa kysytään näkemyksiä ja kommentteja kuntiin vaikuttavista muutosvoimista, väliraportissa esitetyistä tulevaisuuden kunnan skenaarioista ja visioista, sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista, kuntien roolien muutoksista ja tehtävien painottumisista sekä lainsäädännön ja kuntapolitiikan muutostarpeista. Kyselyyn on varattu tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Kaupunginhallitus on päättänyt aiemmin kahdesta Helsingin kaupungin tulevia tehtäviä koskevasta esityksestä, joiden toteutuminen vaikuttaa kaupungin ja vuoden 2019 alussa perustettavan maakunnan suhteeseen. Nämä koskevat kasvupalveluiden järjestämistä sekä pelastustointia.

Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat laatineet valtioneuvostolle yhteisen esityksen kasvupalveluiden järjestämistä koskevaksi pääkaupunkiseudun erillisratkaisuksi. Erillisratkaisussa kasvupalveluiden järjestämistä ja mahdollisesti osa aluekehittämisen tehtävien järjestämistä siirrettäisiin perustettavalle pääkaupunkiseudun

kasvupalvelukuntayhtymälle. Kaupunginhallitus päätti osaltaan asiasta 30.1.2017 (§ 79).

Kaupunginhallitus päätti 6.2.2017 (§ 108) esittää vireillä olevaan sote- ja maakuntauudistukseen sekä pelastustoimen järjestämistä koskevaan uudistukseen liittyen, että pelastustoimi tulee säilyttää Helsingin

13.03.2017

Kj/3

kaupungin omana toimintana ja että pelastuslaitos myös jatkossa toimii kiireellisen ensihoidon tuottajana Helsingissä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Saatekirje Följebrev 8.2.2017
- 2 Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030, väliraportti
- 3 Tulevaisuuden kunta – asiantuntijaryhmän muistio sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista kuntiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginkanslia